Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkinn

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 09
sfinpost@statsforvalteren.no
http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre

DNT OSLO OG OMEGN
Postboks 7 Sentrum
0101 OSLO

Saksbehandler Eirin Berge **Vår ref.** 2021/12779-2 432.3 **Deres ref.** **Dato** 13.01.2022

Delegert sak - Dispensasjon motorferdsel snødekt mark 2022-2025- kvisting av skiløyper - DNT Oslo og Omegn

Delegert vedtak

DNT Oslo og Omegn gis på gitte vilkår dispensasjon til bruk av snøskuter i Rondane og Dovre nasjonalparker, Frydalen, Dørålen og Grimsdalen landskapsvernområder og Myldingi naturreservat i forbindelse med kvisting/stikking av løyper godkjent i forvaltningsplan. Dette gjelder løypenummer 1, 2 ,4, 5, 6, 9,10, 11, 12, 13 og 33.

Dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med kvisting er gitt i medhold av verneforskriftene § 3 punkt 5.3 d for Frydalen og Grimsdalen landskapsvernområder, og naturmangfoldlovens § 48 første ledd, første alternativ for Myldingi naturreservat, Dørålen landskapsvernområde og Rondane og Dovre nasjonalparker (jf § 3 pkt. 1.2 b i verneforskriftene for nasjonalparkene)

- Dispensasjonen gjelder for årene 2022-2025
- Kjøring i verneområdene skal begrenses til et minimum
- All kjøring skal skje på en hensynsfull måte slik at skader på vegetasjon og unødig forstyrrelse av dyrelivet unngås
- Kjøringen skal utføres på godt snødekt mark
- I begynnelsen av sesongen må kjøringen avklares i forkant med SNO v/Finn Bjormyr, tlf 481 13 647.
- Løypene som kvistets/stikkes tillates kun gjennomkjørt med snøskuter etter stort snøfall og uvær for ettersyn og supplering av stikkinga, og skal følge fastlagte løypetraséer i henhold til forvaltningsplanen, vedlegg 18 og 23.
- Løypestikk skal være av naturlig, nedbrytbart materiale (kvist, ikke bambus)
- Løypestikk kan settes ut i henhold til tidsperiodene som er spesifisert for de ulike kategoriene av løyper (kategori 2 og 3) og løypestikk skal være samlet inn seinest 4 dager etter 2.påskedag
- For traséen mellom Gautåseter og Grimsdalshytta kan motorferdselen og stikka trasé kun avvike fra opprinnelig trasé (vist som blåprikket linje i forvaltningsplanens vedlegg

18) sør for Nordre Tverråe. Det skal i forbindelse med rapporteringa oversendes kart som viser hvor det er kjørt dersom opprinnelig trasé avvikes sør for Nordre Tverråe.

- Det skal føres kjørebok for all kjøring etter denne tillatelsen og kopi av denne skal sendes Rondane-Dovre nasjonalparkstyre etter endt sesong, senest innen 1. juni hvert år. Kjørebok er vedlagt

Nasjonalparkforvalter gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriftene for verneområdene. Søker må selv sørge for at det foreligger tillatelse etter motorferdselloven (kommunen) og tillatelse fra grunneier der dette er nødvendig.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

- Søknad om motorferdsel til kvisting av skiløyper, epost datert 10.desember 2021
- Tidligere tillatelse datert 9.2.2018

Saksopplysninger

Søknad:
«Vi viser til vedlagte kjøreløyve for drift av Eldåbu selvbetjeningshytte og kvisting i området rundt Bjørnhollia. Vi søker om at tillatelsen med de samme vilkår videreføres for fire nye år fra vinteren 2022.

Kvisting av skiløyper i området rund Bjørnhollia
Det er Beate Øygarden og Svein Aaseng, bestyrere på Bjørnhollia, som kvister strekningen Furulund – Bjørnhollia. De har også ansvaret for strekningen Bjørnhollia – Dørålseter som kvistes av Folldal RKH.
(…)
Løyvene til kvisting fra Rondvassbu og Grimsdalshytta utgår etter vintersesongen 2022. Det hadde vært fint om alle løyver i Rondane var synkrone i tid og det vi håper disse to kan forlenges samtidig slik at alle har lik lang virketid.

Mht rapporteringsskjema for kjøring, har vi endret disse slik at det er et skjema pr hytte. Vi vedlegger et par av disse og ber om tilbakemelding om de er ok eller om endringer bør gjøres.Hvis det er spørsmål til søknaden så bare ta kontakt med undertegnede.»

DNT OO søker i samme søknad om kjøreløyve til drift av Eldåbu selvbetjeningshytte og kvisting av skiløyper i verneområdene. Søknaden blir splittet i 2 slik at det vil bli en vurdering

og vedtak av motorferdsel knyttet til drift av Eldåbu selvbetjeningshytte og et vedtak knyttet til kvisting av skiløyper.
I det følgende vil derfor kun søknad om motorferdsel for kvisting/stikking av skiløyper bli vurdert.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for de store verneområdene rundt Rondane til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneforskrift – formål

Formålet med opprettelsen av *Rondane og Dovre nasjonalparker* er ifølge verneforskriftens § 2 bl.a. å:

- Ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt fjellområde
- Ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold
- Ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane
- Bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster
- Ta vare på verdifulle kulturminner

Allemennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging

Formålet med *landskapsvernområdene Frydalen, Grimsdalen og Dørålen* er ifølge verneforskriftene bl.a å ta vare på et særpreget landskap, ta vare på viktige leve- og trekkområder for villreinen og ta vare på landskapsformene. Allemennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enklet friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet med fredningen av *Myldingi naturreservat* er å bevare et særpreget landskap der kvartærgeologiske formelementer utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Verneområdene er vernet mot alle former for inngrep, som også omfatter oppsetting av skilt og merking av stier og løyper, jf. verneforskriftenes § 3 pkt. 1.1. Et unntak er vedlikehold av

merkede stier, løyper, bruer og skilt i henhold til forvaltningsplanen, som vil være tillatt etter § 3 pkt. 1.2 b og c i forskriftene for henholdsvis nasjonalparkene og landskapsvernområdene.

Forvaltningsplan

s. 67
Det finnes i hovedsak tre kategorier skiløyper. Hva slags kategori hvert enkelt løype tilhører og hvem som er ansvarlig fremgår i vedlegg 23 i forvaltningsplanen. Hvor løypetraséene går fremgår i vedlegg 18. Utover tillatt tidsrom for annonsering av løypene, er det lagt inn noen dager for selve arbeidet med både å merke og fjerne merkingen. Preparerte løyper kjøres opp regelmessig. De preparerte løypene er vanligvis også stikka. De løyper som kun blir stikka er tillatt gjennomkjørt med snøskuter etter stort snøfall og uvær for ettersyn og supplering av stikkingen. Det er ikke tillatt å preparere spor i de stikka løypene. Motorferdselen bør generelt holdes på et så lavt nivå som mulig.

Dette er de tre kategoriene:
1. Preparert skiløype tillatt preparert og merket fra da forholdene ligger til rette for preparering frem til og med 20. april. I de år påsken kommer senere enn 20. april er preparering tillatt til og med 2. påskedag. Stikker skal være innsamlet senest fire dager etter sluttdato for preparering.
2. Stikka skiløype merking tillatt annonsert fra 10. februar til 2. påskedag. Stikker kan settes ut to dager før og samles inn senest fire dager etter tillatt annonseringsperiode.
3. Stikka påskeskiløype merking tillatt annonsert fra fredagen en drøy uke før palmesøndag til 2. påskedag. Stikker kan settes ut to dager før og samles inn senest fire dager etter tillatt annonseringsperiode.

s.111
Når det gjelder vanlige, gjentagende aktiviteter, vil det kunne gis flerårige tillatelser forutsatt at vilkår i tillatelsen som rapportering etter endt sesong, blir overholdt. Dette gjelder for eksempel motorferdsel i forbindelse med jordbruk, transport av ved og varer, saltstein, stikking av skiløyper, snømålinger med er. Flerårige tillatelser vil kunne gis for maks fire år, deretter må tiltakshaver søke på nytt

I vedlegg 2 i forvaltningsplanen der det står under punktet om verneforskrift for Rondane nasjonalpark og Dovre nasjonalpark: *«Det er behov for å vurdere å endre verneforskriften slik at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med stikking av skiløyper i verneområdet, i henhold til forvaltningsplanen».*

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og retningslinjer i forvaltningsplan må søknaden også vurderes etter naturmangfoldloven (nml), herunder de miljørettslige prinsippene nedfelt i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet,

kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jamfør § 7.

Motorferdsel i forbindelse med stikking av løyper innenfor nasjonalparkene, Dørålen landskapsvernområde og Myldingi naturreservat må også vurderes etter § 48 da dette ikke er direkte hjemlet i verneforskriftene.

Vurdering

DNT OO søker om ny tillatelse til kvisting/stikking av løyper som gitt i tidligere vedtak datert 9.2.2018.

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som *«ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig»*. Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes *«dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».* Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instrukser fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I foreliggende sak vil verken sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser være relevant og søknaden vurderes etter nml § 48, 1. alternativ.

Når det av nml § 48 fremgår at forvaltningsmyndigheten *kan* gjøre unntak fra vernevedtaket, ligger det i dette at tiltakshaver ikke har krav på å få dispensasjon selv om tiltaket ikke er i strid med verneformålet og heller ikke påvirker verneverdiene. Dersom disse vilkårene er oppfylt skal det foretas en skjønnsmessig vurdering av om tiltaket *bør* tillates, der fordelene for tiltakshaver veies opp mot eventuelle ulemper for naturmangfoldet. Utgangspunktet for denne vurderingen er at bestemmelsen er en sikkerhetsventil som i første rekke skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I dette ligger at lista for å gi dispensasjoner fra forbudene i verneforskriften bør ligge høyt.

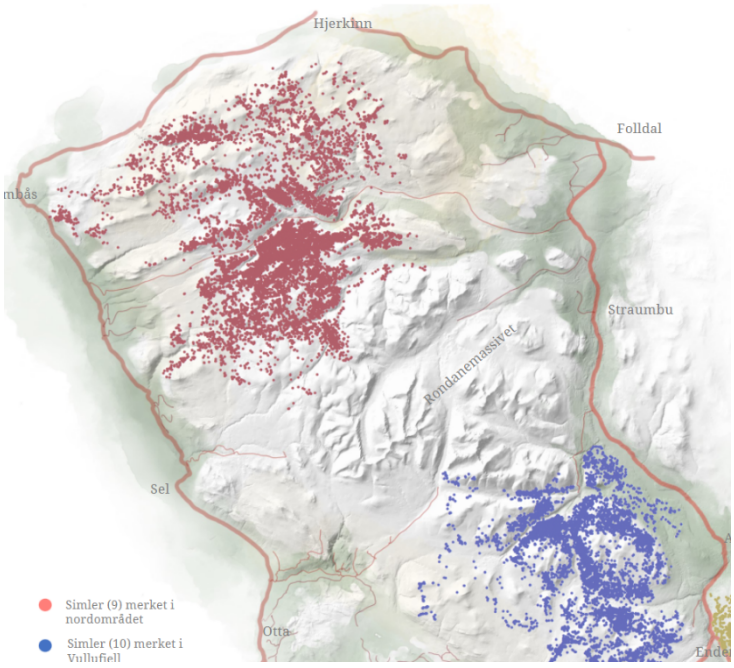
Motorisert ferdsel skal holdes på et lavt nivå innenfor verneområdene og er i utgangspunktet forbudt. I verneforskriftene er det likevel hjemmel for forvaltningsmyndigheten til å gi tillatelse til stikking av skiløyper og motorferdsel på snødekt mark i forbindelse med nødvendig transport av brensel, materialer m.v. til buer og hytter. Selv om det ikke i samtlige verneforskrifter er en direkte hjemmel for motorferdsel i forbindelse med stikking av skiløyper, er forvaltningsplanen klar på at dette er måten det stikkes på. I forvaltningsplanen står følgende i forbindelse med turisthyttenes virksomhet (s.87): *«Det stikkes skiløyper med kvister ved hjelp av snøskuter inn til og mellom hyttene».* Forvaltningsplanens vedlegg 2 viser til at det bør vurderes forskriftsendring for motorferdsel til dette formål (stikking av skiløyper).

Når det gjelder kvisting/stikking av skiløyper er det en del av verneformålet å sikre allmennheten tilgang til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Merking med kvist av løypene mellom turisthyttene i området har lange tradisjoner som det er naturlig å videreføre i henhold til verneformålet.

DNT Oslo og Omegn har i flere år hatt tillatelse til merking av skiløyper i de store verneområdene i Rondane. Nasjonalparkforvalter viser til forvaltningsplanen, der løypene er inntegnet på kart (vedlegg 18) med tilhørende tabell over hvem som er ansvarlig for hver løype (vedlegg 23). Etter dette mener nasjonalparkforvalter at omsøkt motorferdsel ikke strider mot verneformålet eller vil påvirke verneformålet nevneverdig, og at dette har vært vurdert i arbeidet med forvaltningsplanen hvor de ulike traséene for skiløyper ble fastsatt.

For DNT Oslo og Omegns sine omsøkte skiløyper er det kun løypa Mysuseter – Rondvassbu som kommer inn under kategori 2. De resterende løypene hører til kategori 3, og kvistes/ stikkes kun i tilknytning til påsken, jf. forvaltningsplan. Det er ikke tillatt å preparere spor i de stikka løypene. For Rondane og Dovre nasjonalparker og Dørålen landskapsvernområde fremkommer det i hhv § 3, punkt 1.2 bokstav b og § 3, punkt 1.2 bokstav c at bestemmelsene om inngrep ikke er til hinder for vedlikehold av merka stier, løyper, bruer og skilt som i henhold til forvaltningsplanen kan opprettholdes. Motorferdsel knyttet til kvisting/stikking skal holdes på et lavt nivå og kun tillates ved utsetting og innsamling av løypestikker, samt eventuell gjennomkjøring etter stort snøfall og uvær for ettersyn og ev supplering av stikkinga. Det er ikke anledning til å transportere utstyr, proviant o.l på vegne av andre i forbindelse med stikkinga. Til slike formål legger forvaltningsplanen opp til at dette skal skje gjennom leiekjøring (gjelder ikke turisthyttene som har egne tilllatelser til motorferdsel for transport i forbindelse med drift av turisthyttene) Forvaltningsplanen åpner også for å kunne gi flerårig dispensasjoner med rapportering gjennom kjørebok etter endt sesong for alle løyper

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølnkletten. NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel (§ 8).

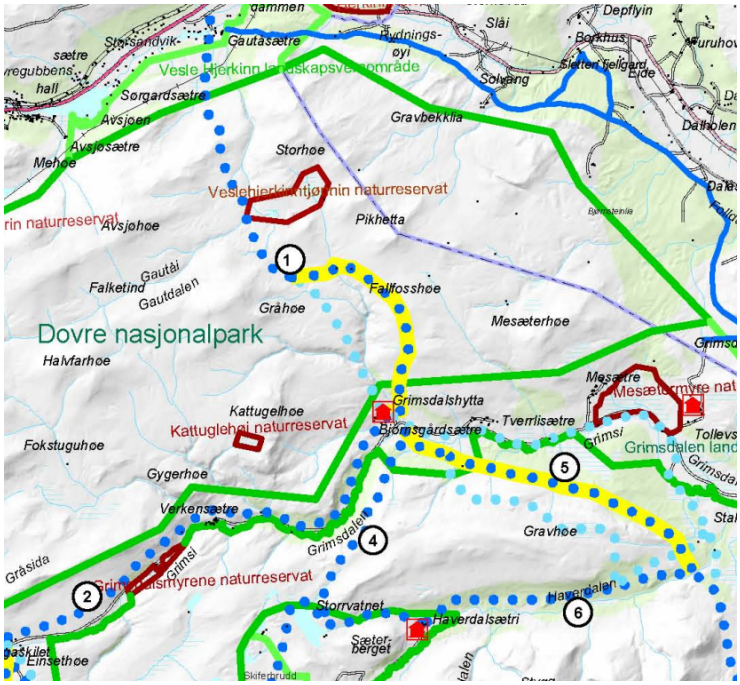

Figur 1: viser arealbruken til GPS-merka simler vinter (desember tom mars) i årene 2009-2018. Fra http://server.villrein.no/fokus/rn/

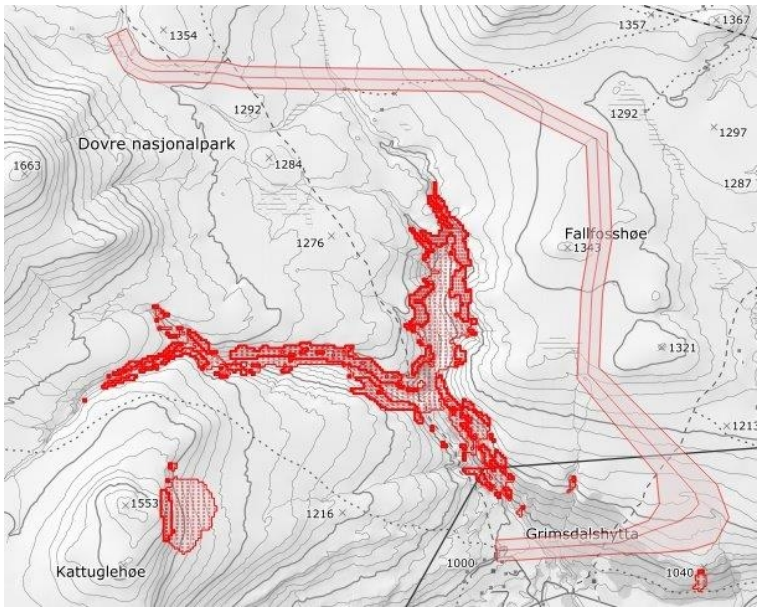
Motorferdsel i forbindelse med kvisting av løyper er knyttet til følgende skiløyper som vist i forvaltningsplanens vedlegg 18: løype nr 1, 2 ,4, 5, 6, 9,10, 11, 12, 13 og 33. Løype nr 12 er reservetrasé ved eventuelt overvann på Atnasjøen. Løype nr 1 er tilbakeført til opprinnelig trasé, i henhold til vedtak i nasjonalparkstyret den 4.3.2015, saksnr 2014/8105,
(vist som lyseblå prikket trasé i forvaltningsplanens vedlegg 18).

Vedørende løype nr 1 mellom Gautåseter – Grimsdalshytta:
Kunnskapsgrunnlaget på villrein viser at jo lengre vest en kommer for Tverråa, jo mer konfliktfylt vil menneskelig aktivitet være, spesielt vinterstid da villreinen er ekstra sårbar. I det omsøkte området er det lokaliteter for rovfugl, og noen av disse artene er også sårbare i etableringsfasen (februar-april). Av den grunn er det svært viktig at traseén som kjøres følger sommerstien dvs ikke lengre øst eller vest for sommerstien. En eventuell justering for skredfarlig terreng kan gjøres sør for der løypa krysser Nordre Tverråa.

Ved et eventuelt mindre avvik fra eksisterende sommersti av traséens nederste del, ber vi om at det i forbindelse med rapporteringa oversendes kart som viser hvor det er kjørt. Slik informasjon kan bidra til forvaltningsplanarbeidet når det i dette arbeidet skal vurderes løypetraséer.

Figur 2: kartutsnitt fra vedlegg 18 i forvaltningsplanen. Løype 1 vises her både der den opprinnelig var (lysblå prikket linje) og der den ble omlagt i forbindelse med forvaltningsplanarbeidet i 2009 (mørkeblå prikket linje med gul overstyrking) via Fallfosshøe.

Figur 3: Viser skredfarlig terreng (mørk rød skravur) og slik traséen ble godkjent omlagt i forvaltningsplanen for 2009.

Det legges vekt på at motorferdselen skal foregå på godt snødekt mark slik at man unngår terreng- og vegetasjonsslitasje. I tillegg skal kjøringen foregå på en slik måte at dyreliv og brukere av områdene ikke blir unødig forstyrret. Den omsøkte aktiviten er vurdert gjennom forvaltningsplanarbeidet og gitt at motorferdselen foregår i en begrenset periode når løypene er annonsert stikka vil den samlede belastningen i området ikke blir for stor (§10).

Arbeidet med revidering av Forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane ble satt i gang i 2021. Temaet skiløyper og turstier vil være en del av dette arbeidet, og vil vurderes med bakgrunn i oppdatert kunnskapsgrunnlag. Dette vil kunne føre til endringer av godkjente skiløyper og turstier i forvaltningsplanen og det er naturlig at utfordringene (skredutsatt terreng, verneverdier, snøforhold etc) knyttet til å stikke skiløype fra Gautåseter til Grimsdalshytta må adresseres i dette arbeidet.

Vedtaket i foreliggende sak gjøres med bakgrunn i eksisterende forvaltningsplan og tidligere vedtak gitt av nasjonalparkstyreti 2014, som er førende, og vil gjelde ut 2025. Ny søknad etter denne tidsperioden vil vurderes etter den til enhver tid gjeldende forvaltningsplan.

Nml § 11 regnes som ikke relevant i denne saken. Kravet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder sikres gjennom de vilkår som følger tillatelsen (§ 12). Med de vilkår som er satt vurderer nasjonalparkforvalter at det er forsvarlig å fortsatt tillate motorferdsel i forbindelse med stikking av omsøkte traseer.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalter vurderer at det kan gis dispensasjon til motorferdsel for stikking/kvisting av skiløyper med vilkår. Tidligere vedtak har endret forvaltningsplanens godkjente trasé mellom Gautåseter og Grimsdalshytta. Det er derfor satt særskilt vilkår knyttet til denne traséen for å ivareta verneverdier i området.

Med hilsen

Eirin Berge
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:
1 Kjørebok 2022-2025- kvisting av skiløyper - DNT Oslo og Omegn

Kopi til:

Statens naturoppsyn Rondane			
Villreinnemda Rondane og Sølnkletten			
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Trond Stensby			
Dovre fjellstyre	Furumoen 3	2662	DOVRE
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Folldal fjellstyre		2584	DALHOLEN